

Marija Bogataj, David Bogataj in Tomislav Šibenik

Kdo je dolžan investirati v prometno infrastrukturo metropole?

Prometni problem velikih mest je tema, kateri se ni mogoče izogniti in o kateri se mora več pisati in diskutirati na najodgovornejših mestih. Avtorji v članku razlagajo zakaj je mesto, ki praviloma zajema sredstva za mestno infrastrukturo iz nadomestila za uporabo mestnega zemljišča, upravičeno, da zajema del rentnih diferencialov za gradnjo lastne prometne infrastrukture tudi iz širokega prostora države. Razlagajo tudi zakaj mora državna administracija poiskati vire financiranja rasti metropole.

Tine Stanovnik

Dohodki, dohodkovna neenakost in trg dela v Sloveniji: pred tranzicijo in tranzicija

Prispevek predstavlja analizo strukture dohodkov, ki je zasnovana na anketah o porabi gospodinjestev (APG) v letih 1983, 1993 in 1998. To obdobje je značilno po velikih spremembah v dohodkih in dohodkovni strukturi, kot so: povečan delež pokojnin in dohodkov iz dejavnosti (tj. dohodki samozaposlenih), zmanjšan delež plač in nadomestil plač ter povračil stroškov v celotnem neto dohodku gospodinjstva, občutno povečanje realnega dohodka v obdobju med 1993 in 1998, povečano število nezaposlenih med starejšimi, kot rezultat zaostrovanja pogojev za predčasno upokožitev itd.

Marinka Rodica, Tine Stanovnik

Nekaj primerjav podatkov iz anket o porabi gospodinjestev z drugimi statističnimi viri

V članku avtorja podajata primerjavo dvoje anketnih podatkov s podatki iz drugih statističnih virov: v prvem primeru strukturo dohodka gospodinjestev, kot je ugotovljena iz ankete o porabi gospodinjestev (APG), s strukturo dohodka zavezancev za dohodnino. Druga primerjava bo demografska; primerjata starostno strukturo članov gospodinjstva, kot jo kaže APG, in starostno strukturo, dobijeno iz registra prebivalstva.

Simona Bovha

Relationship between FDI and Trade (Povezava med neposrednimi tujimi investicijami in trgovino)

Članek proučuje povezavo med neposrednimi tujimi investicijami (NTI) in blagovnimi tokovi. Empirični rezultati pokažejo, da so se v zadnjih dvajsetih letih tokovi NTI med razvitimi državami povečevali hitreje kot pa tokovi blaga. Teoretični pristop se je razvil v dveh smereh: 1- NTI nadomeščajo blagovne tokove in 2- NTI je nadomestilo za blagovne tokove. Ta članek temelji na konkretnem primeru izhodnih NTI in izvoza blaga iz Japonske v ZDA v obdobju od 1973 do 1993.

Kai Schlegelmilch

Obdavčevanje energije v Evropski uniji

V prispevku avtor ugotavlja, da je eden glavnih razlogov za skromno uporabo energetske, okoljsko delujočih davkov, odsotnost mednarodnega dogovora o minimalnih skupnih elementih energetskega obdavčenja v najbolj razvitih državah. V devetdesetih letih je administracija EU z različnimi pobudami poskušala to prepreko odstraniti, vendar zaenkrat neuspešno. Spodletel je tudi zadnji poskus Evropske komisije, da bi pospešila razgovore in uvedbo energetske davkov na CO₂, predlog za obdavčenje s trošarinami vseh energentov, ne le mineralnih goriv (razen obnovljivih virov energije) ter za zvišanje minimalnih stopenj trošarin in sicer v treh korakih, leta 1998, 2000 in 2002 (EC 1997). Če število davkov, ki bi jih države članice morale povišati ali na novo uvesti, razumemo kot preprost kazalec njihovega odpora do predloga Komisije, pridemo po prepričanju avtorja, do zanimivih ugotovitev.

Dr. Nada Stropnik

Posledice spremembe otroških dodatkov leta 1999 za slovenske družine

V prispevku avtorica ugotavljamo posledice spremembe otroških dodatkov maja 1999. V analizo so vključeni tudi davčni prihranki zaradi davčnih olajšav za otroke, tako da primerjamo skupne zneske obeh transferjev družinam z vzdrževanimi otroki in njihov pomen za razpoložljivi dohodek družin. Največ so pridobile družine iz najnižje dohodkovne skupine ter s petimi i in več otroki: enostarševskim se je razpoložljivi dohodek povečal za 32%, dvostarševskim pa za 27%. Avtorica ugotavlja, da so po uveljavitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družinskih prejemkih 1999. leta, otroški dodatki v Sloveniji visoki in izrazito selektivni.

Mag. Tomaž Čarter

Management znanja kot pripomoček za razvijanje konkurenčne prednosti podjetja

Dandanes je management znanja ena najpopularnejših tem strokovne literature. Kljub vsem objavljenim raziskavam o pomenu managementa znanja pa je le malo takšnih, ki prav v znanju vidijo neposredni izvor konkurenčne prednosti podjetja. V zadnjih nekaj desetletjih so bile v strokovni literaturi razvite tri glavne hipoteze o osnovah konkurenčne prednosti podjetja, in sicer hipoteza na temelju šole industrijske organizacije, hipoteza na temelju virov ter hipoteza na temelju sposobnosti. Ključna teza tega prispevka je, da je moč poleg omenjenih treh hipotez kot popolnoma enakovredno obravnavati še četrto, t.j. hipotezo na temelju znanja. Bistvo le-te je, da lahko podjetje danes v konkurenčnem boju zmaga le, če ima več relevantnega znanja kot njegovi konkurenti. To seveda še posebej velja za slovenska podjetja, ki so, kot vse kaže, res vse bližje izzivu, ki mu lahko zelo na kratko rečemo kar "EU". Temeljni izvor konkurenčne prednosti torej je (in bo) znanje, zaradi česar lahko trdimo, da je učinkovit in sistematičen management znanja lahko pomemben pripomoček za njeno ustvarjanje in razvijanje.

Andreja Rovar

The importance of Structural Policy for Slovenia as the future EU Member State

(Pomembnost strukturalne politike za Slovenijo kot bodočo članico EU)

Bližajoča se peta širitev Evropske unije v srednjo in vzhodno Evropo predstavlja za članice izziv, hkrati pa vzbuja strah, da bodo novinke z večinoma precej nižjim dohodkom ogrozile notranji trg in skupno valuto ter precej povečale transferje obeh najpomembnejših politik Skupnosti, strukturne politike ter skupne kmetijske politike. Države, ki trenutno prejemajo največji delež sredstev iz evropskega proračuna, ne želijo izgubiti ugodnega položaja zaradi večine regij na novo pridruženih držav članic. Slovenija prav gotovo ne more ogroziti ugodnega statusa držav neto prejemnic iz skupnega proračuna EU, po eni strani zaradi svoje majhnosti, po drugi i pa zaradi relativne razvitosti. Prav to pa je tudi razlog, ki povzroča negotovost glede vprašanja, ali bo Slovenija kot polnopravna članica lahko popolnoma izkoristila instrumente strukturne in kohezijske politike, kakor so jih sedanje države članice na podobni stopnji razvoja. Ker se vztrajno približuje trem četrtinam povprečne evropske razvitosti, bo morala najprej dokazati, da še sodi med regije, ki zaostajajo v razvoju, in je tako še upravičena do strukturne pomoči. Obseg pridobljenih sredstev pa bo najbolj odvisen od absorpcijske sposobnosti, ki pove, koliko pomoči so slovenske institucije sposobne učinkovito porabiti.

Projekt SGRS

Dr. Metka Stare, Dr. Maja Bučar

Izzivi prehoda v informacijsko družbo

Za sodobna gospodarstva je značilna vse bolj intenzivna povezanost in medsebojna odvisnost industrijskega in storitvenega sektorja, pri čemer igrajo proizvodne storitve, ki temeljijo na intenzivni uporabi znanja in informacij, ključno vlogo. Hkrati tehnološki razvoj, posebej uvajanje informacijsko-komunikacijske tehnologije v vse sfere gospodarstva in družbe, spreminja naravo in organizacija dela ter poslovanja na nacionalni in mednarodni ravni.

Čeprav je Slovenija v zadnjih letih napredovala v smeri storitvenega gospodarstva in uvajanja informacijsko-komunikacijske tehnologije, pa še precej zaostaja za sodobnimi trendi in razviti

državah. Potrebujemo moderno državo, ki bo s koordinirano akcijo in s fleksibilnimi mehanizmi podprla temeljne dejavnike za prehod v informacijsko družbo
Krepitev znanja ima pri tem prioriteto in večdimenzionalno vlogo. Vzporedno s tem je potrebno pospešeno uvajanje informacijsko-komunikacijske tehnologije ob zagotavljanju sodobne in visoko zmogljive telekomunikacijske infrastrukture, vzpostavitve konkurenčnega trga proizvodnih storitev ter oblikovanje sodobnega in v prihodnost usmerjenega inovacijskega sistema.